

**Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігі мен
Қытай Халық Республикасы Бас кеден басқармасы арасындағы
Қазақстан Республикасынан Қытай Халық Республикасына рапсты
экспорттау кезіндегі фитосанитариялық талаптар туралы хаттама**

Бұдан әрі бірлесіп «Тараптар» деп аталатын, Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігі (бұдан әрі «ҚР АШМ»деп аталады) және Қытай Халық Республикасы Бас кеден басқармасы (бұдан әрі «ҚХР БКБ»деп аталады),

рапсты Қазақстаннан Республикасынан Қытай Халық Республикасына қауіпсіз экспорттау және Қытайда ауыл шаруашылығы қауіпсіздігі мен экологияны қамтамасыз ету мақсатында, фитосанитариялық тәуекелдер талдауының (ФТТ) нәтижелері негізінде, 2004 жылғы 17 мамырдағы Қазақстан Республикасы Үкіметі мен Қытай Халық Республикасы Үкіметі арасындағы өсімдіктер карантині және оларды қорғау жөніндегі ынтымақтастық туралы келісімнің және 1951 жылғы 6 желтоқсандағы Өсімдіктер карантині және оларды қорғау жөніндегі халықаралық конвенцияның (ӨҚЖКХК) ережелеріне сәйкес төмендегілер туралы уағдаласты:

1-бап

Осы хаттаманың мақсаттары үшін рапс Қазақстан аумағында өсірілген және өсіру үшін емес, өңдеу үшін Қытайға экспортталатын рапс тұқымын (ғылыми атауы *Brassica napus* L.) білдіреді.

2-бап

Рапс қытайлық және қазақстандық заңнамаға және тамақ өнімдері қауіпсіздігінің нормаларына сәйкес келуі, қытайлық тарап үшін қызығушылық тудыратын тірі жәндіктер мен зиянды организмдер болмауы тиіс (Қосымша), сондай-ақ әдсіі басқа дәндер немесе бөгде қоспалар қосылмауы немесе араласпауы тиіс.

3-бап

Рапс Қазақстанда *Leptosphaeria maculans* зиянкестерінен таза аумақтарда, Қазақстанның бос жатқан өндіріс алаңдарында өндірілуі тиіс. ҚР АШМ № 10 (№10 ФШХС) фитосанитариялық шаралар жөніндегі

халықаралық стандартқа сәйкес бос өндірістік алаңдарынқұруға және жұмыс жағдайында қолдауға міндетті. ҚР АШМ және ҚХР БКБ бос өндірістік алаңдарды және бос өндіріс орындарының қолжетімділігін бірге растайды.

4-бап

Рапсты отырғызу және сақтау кезеңінде ҚР АШМ Қытайдың алаңдаушылығын тудыратын зиянды организмдердің мониторингін жүзеге асырады, рапс отырғызу аудандарында зиянды организмдермен күрес жүргізуін және мониторингіне жазба жүргізіп, сұрау салу бойынша ҚХР БКБ тарапына береді. ҚР АШМ тарапы ҚХР БКБ тарапының алаңдаушылығын тудыратын зиянды организмдермен және олардың зиянды қасиеттерімен танысу, сондай-ақ күдікті зиянды организмдерді уақтылы анықтап, олар туралы қазақстандық тарапқа хабарлау үшін рапс өсіретін мамандарды оқытуды жүргізеді.

Leptosphaeria maculans зиянкесіне мониторинг жоспары тиісті халықаралық стандарттарға сәйкес әзірленуге тиіс. *Leptosphaeria maculans* табылған жағдайда ҚР АШМ тарапы бақылау шараларын қабылдауы және ҚХР БКБ тарапына дереу хабарлауы, сондай-ақ тиісті шыққан жерінен немесе өндіріс орнынан ҚХР БКБ-ға рапс экспортын токтата тұруы тиіс. Егер мониторинг нәтижесінде жаңа қауіпті зиянды организмдер табылса, ҚХР БКБ тарапына бұл туралы қысқа мерзімде хабарлау қажет. ҚР АШМ тарапы Қытайдың алаңдаушылығын тугызатын (КБВ) зиянды организмдердің пайда болуын азайту үшін олармен күресудің кешенді шараларын қабылдайды және Қытайға рапс экспорттайтын тиісті кәсіпорындардың осы шараларды орындауын бақылайды. ҚР АШМ тарапы ҚР БКБ тарапының талабы бойынша мониторинг бағдарламалары мен мониторинг туралы жоспарын ұсынады.

5-бап

ҚР АШМ тарапы Қытайға рапс экспорттайтын және экспорттау үшін рапсты сақтайтын кәсіпорындардың Қытайдың кіруді бақылау және карантин саласындағы заңнамасының кеміргіштермен, жәндіктермен, құстармен және басқа да зиянды организмдермен ластанудың алдын алу, сондай-ақ қадағалауды басқару сияқты талаптарын сақтауы тұрғысынан инспекция оларға жүргізеді. Аталған талаптарға сәйкес келетін кәсіпорындарды ҚР АШМ тарапы ҚХР БКБ тарапына ұсынатын болады.

ҚР АШМ тарапы ұсынған кәсіпорындар туралы ақпарат атауы, мекенжайы, тіркеу нөмірі, байланыс деректері және ҚХР БКБ тарапы талап ететін басқа да ақпаратты қамтуы тиіс. Кәсіпорындарды ҚХР БКБ тарапы аудиттен кейін тіркелетін болады.

Уәкілетті кәсіпорындардың тізімін ҚХР БКБ тарапының ресми веб-сайтынан табуға болады және ол үнемі жаңартылып отырылады.

6-бап

Рапсты қаптамада тасымалдау кезінде оны жаңа, таза және гигиеналық материалдарға орау керек. Әрбір қаптамада өнімнің атауы мен шыққан жері, сондай-ақ экспорттық койма кәсіпорнының атауы мен мекенжайы және оның тіркеу нөмірі көрсетілген қытай немесе ағылшын тілдерінде нақты таңбалау, сондай-ақ қытай тілінде «бұл өнім Қытай Халық Республикасына арналған» деген жазу болуы тиіс. Егер өнім үйінді түрінде тасымалданса, онда ол арнайы көлік құралдарымен, контейнерлермен немесе астыққа арналған басқа да арнайы көлік құралдарымен тасымалдануы тиіс, бұл ретте тасымалдау процесінде төгілуін болдырмау керек. Рапс тасымалдайтын көлік құралдары таза және гигиеналық болуы керек, сондай-ақ зиянды микроорганизмдердің араласуын болдырмау үшін жөнелту алдында мұқият тексерілуі керек. Көлік құралдарында пайдаланылатын ағаштан жасалған орау материалдары № 15 (№15 ФШХС) фитосанитариялық шаралар бойынша халықаралық стандарттың тиісті ережелеріне сәйкес келуі тиіс.

7-бап

Қытайға экспорттар алдында ҚР АШМ тарапы рапсқа инспекция және карантин жүргізуі және сынама алу арқылы қосымшада санамаланған зиянды организмдердің жоқ екендігін растауы тиіс. Олардың арасында *Leptosphaeria maculans* анықтау үшін ҚХР БКБ тарапы мойындаған әдіспен жүргізілуі тиіс, ал сынама алу әрбір 100 тоннаға 1 кг немесе 100 тоннадан аз болса, 100 тонна мөлшерінде жүргізілуі керек. Осы Хаттаманың талаптарына сәйкес келетін тауарларға ҚР АШМ тарапы қосымша декларациясы бар: «бұл жүк рапсты Қазақстаннан Қытайға тасымалдау кезіндегі қойылатын фитосанитариялық талаптар туралы хаттаманың ережелеріне сәйкес келеді және ҚХР БКБ тарапының алаңдаушылығын тудыратын қауіпті организмдер жоқ деген» фитосанитариялық сертификаттар береді. Бұл ретте № 12 (№12 ФШХС) фитосанитариялық

шаралар жөніндегі халықаралық стандартқа сәйкес экспорттаушы және қойма кәсіпорнының атауы мен мекенжайы, сондай-ақ оның тіркеу нөмірі және контейнердің (вагонның) нөмірі көрсетілуі тиіс.

Қытайға экспорттауға арналған рапста тірі жәндіктер анықталған жағдайда, фитосанитариялық сертификатта күнін, әдісін, препаратын және концентрациясын, температурасын және өңдеу ұзақтығын көрсете отырып, экспорттау алдында тиімді карантиндік өңдеу жүргізілуі тиіс.

8-бап

Сауда-саттық келісімшартына қол қоймас бұрын импорттаушылар қытайлық кеден берген «Жануарлар мен өсімдіктер карантинін әкелуге лицензия» алуы керек.

Рапс импорты ҚХР БКБ тарапы көрсеткен порттардан жүзеге асырылуы керек.

9-бап

Рапс Қытайға әкелу портына келгенде, қытайлық кедені тексеру және карантин жүргізеді және егер рапс осы Хаттаманың талаптарына сәйкес келмейтіні анықталса, ол мынадай талаптарға сәйкес өңделеді:

I. Егер жарамды фитосанитариялық сертификат болмаса немесе майлы дақылдар тіркелмеген кәсіпорындардан келсе, олар қайтарылуы немесе жойылуы керек;

II. Егер Қытай ресми түрде мақұлдамаған генетикалық түрлендірілген ингредиенттер табылса, олар қайтарылуы немесе жойылуы керек;

III. Егер *Leptosphaeria maculans* рапс табылса, Қытайға экспорттау үшін тиісті экспорттық және қойма кәсіпорындарының біліктілігі тоқтатылуы керек;

IV. қытайлық тарап үшін мүдделі тірі жәндіктер немесе басқа да зиянды организмдер анықталған жағдайда, өнім тиімді дезинсекциялық өңдеуден өткеннен кейін елге әкелуге жіберілуі тиіс; егер тиімді дезинсекциялық өңдеу жүргізілмесе, өнім қайтарылуы немесе жойылуы тиіс;

V. Импорттық өсімдіктер карантині, тамақ өнімдерінің қауіпсіздігі және ұлттық стандарттар бойынша қытай заңдары мен қағидалары

бойынша кез келген басқа бұзушылықтар қолданыстағы заңдар мен қағидаларға сәйкес қаралуы керек.

Бұзушылықтың ауырлығына қарай ҚХР БКБ тарапы ҚР АШМ тарапы мойындаған жағдайды жақсарту жөнінде тиімді шаралар қабылдағанға дейін Қазақстанның тиісті өндіріс ауданынан Қытайға рапс экспортын тоқтата тұру сияқты шараларды қабылдай алады. ҚХР БКБ тарапы ҚР АШМ тарапын рапс тұқымында табылған фитосанитариялық проблемалар туралы және қабылданған шаралар туралы хабардар етеді. ҚР АШМ тарапы жоғарыдағы мәселелерді шешу бойынша одан кейінгі шараларды қабылдауда қытайлық кеденмен ынтымақтасатын болады.

10-бап

Хаттамаға қол қойылғаннан кейін ҚХР БКБ тарапы Қазақстаннан рапстың эксперименттік импортын жүргізеді. Қытай Қазақстанда рапстың зиянды организмдерінің таралуы және порттардағы тексеру жағдайы негізінде тәуекелдерді одан әрі бағалайды, сондай-ақ Қытай үшін қызығушылық тудыратын зиянды организмдердің тізімін және тиісті фитосанитариялық шараларды түзету үшін ҚР АШМ тарапымен консультациялар жүргізеді. Қажет болған жағдайда ҚХР БКБ тарапы жергілікті жерде инспекция жүргізу үшін Қазақстанға карантиндік қызметкерлерді жіберуді қоса алғанда, осы Хаттаманың орындалуына ретроспективті талдау жүргізеді, сондай-ақ экспорттық және қойма кәсіпорындарына іріктеп инспекция жүргізеді, бұл ретте ҚР АШМ тарапы тиісті шығыстарды (көлік шығыстарын, тұру және тамақтануды қоса алғанда) өзіне алады және жәрдем көрсетеді. Қарау нәтижелері бойынша екі тарап та Хаттамаға өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы өзара келісімге келе алады.

11-бап

Осы Хаттаманы түсіндіру және орындау кезінде туындайтын Тараптар арасындағы келіспеушіліктер достық консультациялар жолымен шешіледі.

12-бап

Осы Хаттама екі Тарап қол қойған күннен бастап күшіне енеді және бес жыл бойы күшінде қалады.

Осы Хаттамаға Тараптардың өзара келісімі бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізілуі мүмкін. Егер Тараптардың ешқайсысы қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін кемінде алты (6) ай бұрын осы Хаттаманың қолданылуын тоқтату туралы хабарлама жібермесе, осы Хаттаманың қолданылуы автоматты түрде қосымша бес жылдық кезеңге ұзартылады.

2023 жылғы «17» қазанда Бейжің қ. әрқайсысы қазақ, қытай, орыс және ағылшын тілдерінде екі данада жасалады, бұл ретте барлық мәтіндер тең түпнұсқалы болып табылады. Осы Хаттаманың мәтіндері арасында қандайда бір алшақтық болған жағдайда, Тараптар ағылшын тіліндегі мәтінге жүгінеді.

Қазақстан Республикасы
Ауыл шаруашылығы
министрлігі
үшін

Қытай Халық Республикасы
Бас Кеден басқармасы
үшін

**Қытай тарапы баса назар аударатын карантиндік зиянды
организмдердің тізімі:**

1. *Leptosphaeria maculans*
2. *Verticillium dahliae*
3. *Pseudomonas syringae* pv. *maculicola*
4. *Trogoderma* spp.(қытай түрлері емес)
5. *Aegilops cylindrica*
6. *Aegilops squarrosa*
7. *Amaranthus palmeri*
8. *Ambrosia* spp.
9. *Avena barbata*
10. *Avena ludoviciana*
11. *Avena sterilis*
12. *Bromus rigidus*
13. *Bunias orientalis*
14. *Caucalis latifolia*
15. *Cenchrus* spp.(қытай түрлері емес)
16. *Centaurea diffusa*
17. *Centaurea repens*
18. *Cuscuta* spp.
19. *Emex australis*
20. *Iva xanthifolia*
21. *Lactuca scariola*
22. *Lolium temulentum*
23. *Orobanche* spp.
24. *Senecio jacobaea*
25. *Sorghum aluum*
26. *Sorghum halepense*
27. *Solanum rostratum*
28. *Xanthium* spp.(қытай түрлері емес)

哈萨克斯坦共和国农业部 与中华人民共和国海关总署 关于哈萨克斯坦油菜籽输华 植物检疫要求议定书

哈萨克斯坦共和国农业部（以下称哈方）与中华人民共和国海关总署（以下称中方），为确保哈萨克斯坦油菜籽安全输往中国，维护中国农业生产安全和生态环境安全，在有害生物风险分析基础上，根据中华人民共和国政府和哈萨克斯坦共和国政府 2004 年 5 月 17 日签署的关于植物保护和检疫合作协定，以及国际植物保护公约（IPPC）有关规定，达成如下一致意见：

第一条

本议定书中油菜籽是指在哈萨克斯坦境内种植，输往中国用于加工的油菜籽籽实（学名：*Brassica napus* L.，英文名：Rapeseed），不作种植用途。

第二条

油菜籽应符合中国和哈萨克斯坦植物检疫以及食品安全相关法律法规规定，不带活虫和中方关注的有害生物（见附件），

不得故意添加或混杂其他谷物或外来杂质。

第三条

油菜籽应产自哈萨克斯坦油菜茎基溃疡病的非疫产地和非疫生产点。哈方须按第 10 号国际植物检疫措施标准 (ISPM10) 建立并维护非疫产地和非疫生产点。如有必要，中方将与哈方共同对非疫产地和非疫生产点进行认定。

第四条

在油菜籽种植和储存期间，哈方应对中方关注的有害生物进行监测，保留油菜籽种植区有害生物监测及防控记录，在中方要求时提供。哈方应对油菜籽种植者进行培训，使其熟悉中方关注的有害生物及其为害特征，能够及时发现疑似有害生物并向哈方报告。

油菜茎基溃疡病监测方案须按相关国际标准制定。一旦发现油菜茎基溃疡病，哈方应采取控制措施，并立即通知中方，暂停相关产地或生产点油菜籽向中国出口。如监测发现新的危险性有害生物，应尽快向中方通报。哈方应采取有害生物综合防控措施，降低中方关注的有害生物的发生程度，并监督相关输华油菜籽企业实施。哈方应在中方需要时，提供监测方案和监测报告。

第五条

哈方应对输华油菜籽的出口、仓储企业进行检查，确保其符合中国进境检验检疫要求，如采取防鼠、防虫、防鸟和防止其他有害生物污染措施及实施产地溯源管理。符合上述要求的企业由哈方向中方推荐。哈方推荐企业信息需包括企业名称、地址、注册号、联系方式及中方要求的其他信息。中方对哈方推荐的企业审核通过后，予以注册登记，并在中方官方网站公布和更新。

第六条

哈方应监督出口、仓储企业在储存或装运前采取必要的过筛清杂等措施，以最大限度地减少油菜籽携带土壤、植物残体、杂草种子和其他杂质等，并独立储存。

油菜籽以包装形式运输的，须采用新的、清洁、卫生材料包装。每一包装应用中文或英文清晰标注产品的品名、产地，以及出口和仓储企业的名称、地址及其注册号，用中文注明“本产品输往中华人民共和国”。通过散装方式运输的，须使用专用车辆、集装箱或其他粮食专用运输工具，并在运输过程中防止撒漏。装载油菜籽的运输工具应清洁卫生，装运前进行彻底检查，防止有害生物混入。运输工具上使用的木质包装材料应符合第 15 号国际植物检疫措施标准 (ISPM15) 的相关规定。

第七条

油菜籽出口前，哈方应对其实施检验检疫，并经抽样检测确认不带中方关注的有害生物。其中，针对油菜茎基溃疡病菌应按照中方认可的方法实施检测，取样按照每 100 吨抽取 1 千克样品，不足 100 吨按 100 吨计。哈方应定期对输华油菜籽产区的官方实验室进行培训，确保其具备中方认可的油菜茎基溃疡病菌检测能力。

对符合本议定书要求的货物，哈方依照第 12 号国际植物检疫措施标准（ISPM12）出具植物检疫证书，并在附加声明栏中注明：“该批货物符合哈萨克斯坦油菜籽输华植物检疫要求议定书的规定，不带有中方关注的有害生物”，同时注明出口、仓储企业名称、地址及其注册号、集装箱（车厢）号。

如在输华油菜籽中发现活虫，应在出口前进行有效的检疫处理，并在植物检疫证书中注明处理日期、方法、药剂及浓度、温度及持续时间。

第八条

进口商应在签订贸易合同前，取得中国海关签发的《进境动植物检疫许可证》。

油菜籽应从中方指定的口岸入境。

第九条

油菜籽到达中国入境口岸时，中国海关将实施检验检疫，如发现不符合本议定书要求的，按以下要求处理：

（一）无有效的植物检疫证书或来自未经注册登记企业的，作退回或销毁处理；

（二）检出未经中国官方批准的转基因成份，作退回或销毁处理；

（三）检出油菜茎基溃疡病菌的，暂停相关出口、仓储企业输华资质；

（四）检出活虫或中方关注的其他有害生物，经有效除害处理合格后，准予入境；无有效除害处理方法的，作退回或销毁处理；

（五）发现其他不符合中国进境植物检疫、食品安全法律法规和国家标准的，按照相关法律法规规定进行处理。

中方根据违规情况的严重程度，可采取暂停相关产区或哈萨克斯坦油菜籽输华等措施，直到哈方采取了中方认可的有效改进措施。中方将向哈方通报在输华油菜籽中发现的植物检疫问题及所采取的措施。哈方应配合中方对违规情况的后续处置。

第十条

议定书签署后，中方将对哈萨克斯坦油菜籽开展试验性进口。中方将根据哈萨克斯坦油菜籽有害生物发生和口岸检出情况开展进一步的风险评估，并与哈方协商，以调整中方关注的

有害生物名单及相应植物检疫措施。如有必要，中方将对本议定书执行情况进行回顾性审查，包括派检疫官赴哈萨克斯坦进行实地检查，对出口、仓储企业进行抽查，哈方承担相关费用（包括交通费、食宿费用等）并给予配合。双方可根据审查情况共同商定对本议定书进行修改和补充。

第十一条

双方在解释和执行本议定书时产生分歧，应通过友好协商予以解决。

第十二条

本议定书自双方签署之日起生效，有效期为5年。经双方同意，本议定书可以进行修订。如双方在本议定书期满6个月前均未提出终止本议定书，则本议定书自动延长5年。

本议定书于 2023 年 10 月 17 日在 北京 签署，一式两份，每份均用中文、哈文、俄文和英文写成，所有文本具有同等效力。如有歧义，以英文文本为准。

哈萨克斯坦共和国
农业部代表

中华人民共和国
海关总署代表

附件

中方关注的有害生物名单

- 1.油菜茎基溃疡病菌 *Leptosphaeria maculans*
- 2.棉花黄萎病菌 *Verticillium dahliae*
- 3.十字花科黑斑病菌 *Pseudomonas syringae* pv. *maculicola*
- 4.斑皮蠹属 (非中国种) *Trogoderma* spp.(non-Chinese species)
- 5.具节山羊草 *Aegilops cylindrica*
- 6.节节麦 *Aegilops squarrosa*
- 7.长芒苋 *Amaranthus palmeri*
- 8.豚草 (属) *Ambrosia* spp.
- 9.细茎野燕麦 *Avena barbata*
- 10.法国野燕麦 *Avena ludoviciana*
- 11.不实野燕麦 *Avena sterilis*
- 12.硬雀麦 *Bromus rigidus*
- 13.疣果匙荠 *Bunias orientalis*
- 14.宽叶高加利 *Caucalis latifolia*
- 15.蒺藜草 (属) (非中国种) *Cenchrus* spp.(non-Chinese species)
- 16.铺散矢车菊 *Centaurea diffusa*
- 17.匍匐矢车菊 *Centaurea repens*
- 18.菟丝子属 *Cuscuta* spp.
- 19.南方三棘果 *Emex australis*

- 20.假苍耳 *Iva xanthifolia*
- 21.毒莴苣 *Lactuca serriola*
- 22.毒麦 *Lolium temulentum*
- 23.列当 (属) *Orobanche* spp.
- 24.臭千里光 *Senecio jacobaea*
- 25.黑高粱 *Sorghum almum*
- 26.假高粱 *Sorghum halepense*
- 27.刺萼龙葵 *Solanum rostratum*
- 28.苍耳属 (非中国种) *Xanthium* spp.(non-Chinese species)

Протокол
между Министерством сельского хозяйства Республики Казахстан и
Главным таможенным управлением Китайской Народной Республики
о фитосанитарных требованиях при экспорте рапса из Республики
Казахстан в Китайскую Народную Республику

Министерство сельского хозяйства Республики Казахстан (далее именуемое «МСХ РК») и Главное таможенное управление Китайской Народной Республики (далее именуемое «ГТУ КНР»), совместно именуемые «Стороны»,

в целях безопасного экспорта рапса из Республики Казахстан в Китайскую Народную Республику и обеспечения безопасности сельского хозяйства и экологии в Китае, на основе результатов анализа фитосанитарного риска (PRA), в соответствии с положениями Соглашения о сотрудничестве между Правительством Республики Казахстан и Правительством Китайской Народной Республики по карантину и защите растений от 17 мая 2004 года и Международной конвенции по карантину и защите растений от 6 декабря 1951 года (МККЗР), договорились о следующем:

Статья 1

Для целей настоящего Протокола рапс означает семена рапса (научное название *Brassica napus* L.), выращенные на территории Казахстана и экспортируемые в Китай для переработки, а не для выращивания.

Статья 2

Рапс должен соответствовать казахстанскому и китайскому законодательству и нормам безопасности пищевых продуктов, не содержать живых насекомых и вредных организмов, представляющих интерес для китайской стороны (Приложение), а также не должен быть намеренно добавлен или смешан с другим зерном или посторонними примесями.

Статья 3

Рапс должен производиться в Казахстане из зон, свободных от *Leptosphaeria maculans*, и на свободных производственных площадках в

Казахстане. МСХ РК должна создавать и поддерживать в рабочем состоянии свободные производственные площадки в соответствии с Международным стандартом по фитосанитарным мерам № 10 (МСФМ 10). При необходимости МСХ РК и ГТУ КНР совместно подтвердят разграничение свободных мест производства и свободных производственных площадок.

Статья 4

В период посадки и хранения рапса МСХ РК следует проводить мониторинг на наличие вредителей, представляющих интерес для Китая, и вести записи мониторинга и борьбы с вредителями, которые должны быть переданы в ГТУ КНР по запросу. МСХ РК проводит обучение специалистов по выращиванию рапса, чтобы они были знакомы с вредными организмами, вызывающими озабоченность Китая, и их вредоносными свойствами, а также могли своевременно обнаруживать подозрительные вредные организмы и сообщать о них МСХ РК.

План мониторинга *Leptosphaeria maculans* должен быть разработан согласно соответствующим международным стандартам. При обнаружении *Leptosphaeria maculans* МСХ РК должна принять меры контроля и немедленно уведомить ГТУ КНР, а также приостановить экспорт рапса в Китай из соответствующего места происхождения или пункта производства. Если в результате мониторинга будут обнаружены новые опасные вредные организмы, ГТУ КНР должна быть проинформирована об этом в кратчайшие сроки. МСХ РК следует проводить комплексную борьбу с вредными организмами (КБВ), чтобы уменьшить их появление, вызывающее озабоченность Китая, и контролирует выполнение этих мер соответствующими предприятиями, экспортирующими рапс в Китай. МСХ РК предоставляет ГТУ КНР план мониторинга и отчеты о мониторинге по требованию ГТУ КНР.

Статья 5

МСХ РК проводит инспекцию предприятий, экспортирующих и складировующих рапс для экспорта в Китай, на предмет соблюдения ими требований китайского законодательства в области въездного контроля и карантина, таких как меры по предотвращению заражения грызунами, насекомыми, птицами и другими вредными организмами, а также управление прослеживаемостью. Предприятия, отвечающие указанным

требованиям, будут рекомендованы МСХ РК ГТУ КНР. Информация о предприятиях, рекомендованных МСХ РК, должна включать название, адрес, регистрационный номер, контактные данные и другую информацию, требуемую ГТУ КНР. Предприятия будут зарегистрированы ГТУ КНР после аудита.

Список уполномоченных предприятий можно найти на официальном веб-сайте ГТУ КНР, и он будет регулярно обновляться.

Статья 6

МСХ РК контролирует, чтобы экспортные и складские предприятия принимали необходимые меры, такие как просеивание и очистка перед хранением или отгрузкой, чтобы свести к минимуму перенос рапсом почвы, растительных остатков, семян сорняков и других примесей, а также чтобы они хранились самостоятельно.

При транспортировке рапса в упаковках он должен быть упакован в новые, чистые и гигиеничные материалы. На каждой упаковке должна быть четкая маркировка на китайском или английском языке с указанием наименования и места происхождения продукта, а также наименования и адреса экспортного складского предприятия и его регистрационного номера, а также надписью на китайском языке «Данный продукт предназначен для Китайской Народной Республики». Если продукт перевозится навалом, то он должен перевозиться в специальных транспортных средствах, контейнерах или других специальных транспортных средствах для зерна, при этом в процессе перевозки должна быть исключена утечка. Транспортные средства, перевозящие рапс, должны быть чистыми и гигиеничными, а также тщательно проверяться перед отправкой во избежание смешивания вредных микроорганизмов. Деревянные упаковочные материалы, используемые на транспортных средствах, должны отвечать соответствующим положениям Международного стандарта по фитосанитарным мерам № 15 (МСФМ 15).

Статья 7

Перед экспортом в Китай МСХ РК должна провести инспекцию и карантин рапса и подтвердить путем отбора проб отсутствие вредных организмов, перечисленных в Приложении. Среди них, для обнаружения *Leptosphaeria maculans*, следует проводить в соответствии с методом, признанным ГТУ КНР, а отбор проб должен производиться из расчета 1 кг

на каждые 100 тонн, а менее 100 тонн следует считать за 100 тонн. МСХ РК должна проводить регулярное обучение официальных лабораторий в соответствующих областях производства рапса, чтобы убедиться, что они обладают способностью обнаруживать *Leptosphaeria maculans*, признанные ГТУ КНР.

На товары, отвечающие требованиям данного Протокола, МСХ РК выдает фитосанитарные сертификаты в соответствии с Международным стандартом по фитосанитарным мерам № 12 (МСФМ 12) с дополнительной декларацией: «Данный груз соответствует положениям Протокола о фитосанитарных требованиях при перевозке рапса из Казахстана в Китай и не несет опасных организмов, вызывающих озабоченность китайской стороны». При этом должны быть указаны название и адрес экспортирующего и складирующего предприятия, а также его регистрационный номер и номер контейнера (вагона).

В случае обнаружения живых насекомых в рапсе, предназначенном для экспорта в Китай, перед экспортом должна быть проведена эффективная карантинная обработка с указанием в фитосанитарном сертификате даты, метода, препарата и концентрации, температуры и продолжительности обработки.

Статья 8

Перед подписанием торгового контракта импортеры должны получить «Лицензию на ввоз карантина животных и растений», выданную китайской таможней.

Импорт рапса должен осуществляться из портов, указанных ГТУ КНР.

Статья 9

Когда рапс прибывает в порт ввоза в Китай, китайская таможня проводит досмотр и карантин, и если обнаруживается, что рапс не соответствует требованиям настоящего Протокола, он будет обработан в соответствии со следующими требованиями:

I. Если нет действующего фитосанитарного сертификата или масличные семена поступили с незарегистрированных предприятий, они должны быть возвращены или уничтожены;

II. При обнаружении генетически модифицированных ингредиентов, официально не одобренных Китаем, они должны быть возвращены или

уничтожены;

III. В случае обнаружения *Leptosphaeria maculans* рапса квалификация соответствующих экспортных и складских предприятий для экспорта в Китай должна быть приостановлена;

IV. При обнаружении живых насекомых или других вредных организмов, представляющих интерес для китайской стороны, продукция должна быть допущена к ввозу в страну после прохождения эффективной дезинсекционной обработки; если эффективная дезинсекционная обработка не проводится, продукция должна быть возвращена или уничтожена;

V. Любые другие нарушения китайских законов и правил по карантину импортных растений, безопасности пищевых продуктов и национальных стандартов должны рассматриваться в соответствии с действующими законами и правилами.

В зависимости от серьезности нарушения ГТУ КНР может принять такие меры, как приостановка экспорта рапса из соответствующего района производства Казахстана в Китай до тех пор, пока МСХ РК не примет эффективные меры по улучшению ситуации, признанные ГТУ КНР. ГТУ КНР уведомит МСХ РК о фитосанитарных проблемах, обнаруженных в семенах рапса, и принятых мерах. МСХ РК следует сотрудничать с китайской таможней в последующем решении вышеуказанных вопросов.

Статья 10

После подписания настоящего Протокола ГТУ КНР проведет экспериментальный импорт рапса из Казахстана. ГТУ КНР проведет дальнейшую оценку рисков на основе распространенности вредных организмов рапса в Казахстане и ситуации с досмотром в портах, а также проведет консультации с МСХ РК для корректировки списка вредных организмов, представляющих интерес для Китая, и соответствующих фитосанитарных мер. В случае необходимости ГТУ КНР проведет ретроспективный анализ выполнения настоящего Протокола, включая направление в Казахстан карантинных сотрудников для проведения инспекций на месте, а также выборочные инспекции экспортных и складских предприятий, при этом МСХ РК на себя соответствующие расходы (включая транспортные расходы, проживание и питание) и окажет содействие. По результатам рассмотрения обе стороны могут прийти к взаимному соглашению о внесении изменений и дополнений в настоящий Протокол.

Статья 11

Разногласия между Сторонами, возникающие при толковании и реализации настоящего Протокола, разрешаются путем дружеских консультаций.

Статья 12

Настоящий Протокол вступает в силу с даты его подписания и остается в силе в течение пяти лет.

В настоящий Протокол могут быть внесены изменения и дополнения по взаимному согласию Сторон. Если ни одна из Сторон не направит уведомление о прекращении действия настоящего Протокола по крайней мере за шесть (6) месяцев до истечения срока действия, действие настоящего Протокола автоматически продлевается на дополнительный пятилетний период.

Совершено в г.Пекин «17» октября 2023 года в двух экземплярах каждый на казахском, китайском, русском и английском языках, причем все тексты являются равно аутентичными. В случае каких-либо расхождений между текстами настоящего Протокола, Стороны обращаются к тексту на английском языке.

За

Министерство сельского хозяйства
Республики Казахстан

За

Главное таможенное управление
Китайской Народной Республики

Приложение

Список карантинных вредных организмов, вызывающих беспокойство у Китая:

1. *Leptosphaeria maculans*
2. *Verticillium dahliae*
3. *Pseudomonas syringae* pv. *maculicola*
4. *Trogoderma* spp.(не китайские виды)
5. *Aegilops cylindrica*
6. *Aegilops squarrosa*
7. *Amaranthus palmeri*
8. *Ambrosia* spp.
9. *Avena barbata*
10. *Avena ludoviciana*
11. *Avena sterilis*
12. *Bromus rigidus*
13. *Bunias orientalis*
14. *Caucalis latifolia*
15. *Cenchrus* spp.(не китайские виды)
16. *Centaurea diffusa*
17. *Centaurea repens*
18. *Cuscuta* spp.
19. *Emex australis*
20. *Iva xanthifolia*
21. *Lactuca serriola*
22. *Lolium temulentum*
23. *Orobanche* spp.
24. *Senecio jacobaea*
25. *Sorghum alum*
26. *Sorghum halepense*
27. *Solanum rostratum*
28. *Xanthium* spp.(не китайские виды)

Protocol
between the Ministry of Agriculture of the Republic of Kazakhstan and the
General Administration of Customs of the People's Republic of China on
Phytosanitary Requirements for the Export of Rapeseed from the Republic
of Kazakhstan to the People's Republic of China

The Ministry of Agriculture of the Republic of Kazakhstan (hereinafter referred to as MAK) and the General Administration of Customs of the People's Republic of China (hereinafter referred to as GACC), in order to safely export rapeseed from Kazakhstan to China, and maintain the safety of agriculture production and ecological environment in China, based on the results of Pest Risk Analysis (PRA), following the provisions of the Agreement on Cooperation between the Government of the Republic of Kazakhstan and the Government of the People's Republic of China on the plant protection and quarantine signed May 17, 2004, as well as the relevant provisions of the International Plant Protection Convention (IPPC), reached the following agreement on:

Article 1

The rapeseed in this Protocol referred to the seed of rapeseed (botanical name: *Brassica napus* L.), which grown on the territory of Kazakhstan and exported to China for processing, not for sowing.

Article 2

The rapeseed should comply with the relevant Kazakhstan and Chinese phytosanitary and food safety laws and regulations, be free of live insects and the pests of concern to China (Annex), and not be commingled or contaminated with other grain or extraneous materials deliberately.

Article 3

The rapeseed should be produced in *Leptosphaeria maculans* free places of production and free production sites in Kazakhstan. MAK should establish and maintain the free places of production and free production sites in accordance with International Standards of Phytosanitary Measures NO.10 (ISPM10). If necessary, MAK and GACC will jointly confirm the delimitation of the free places of production and free production sites.

Article 4

During the growing and storage periods of the rapeseed, MAK should conduct monitoring for the pests of concern to China, and keep the records of pest monitoring and control, which shall be delivered to GACC upon request. MAK should train the rapeseed planters, make them familiar with the pests of concern to China, and their damage features, and timely found the suspected pests and report to MAK.

The monitoring plan for *Leptosphaeria maculans* should be developed in accordance with the relevant international standards and implemented. In case *Leptosphaeria maculans* is detected, MAK should take control measures, and immediately notify GACC and suspend the export of rapeseed from relevant places of production or production sites to China. If a new dangerous pest is detected, GACC should be notified as soon as possible. MAK should conduct Integrated Pest Management (IPM) to minimize the pests' occurrence, which are concern to China, and supervise the implementation of the enterprises that intend to export rapeseed to China. MAK should provide GACC with the monitoring plan and monitoring report upon GACC request.

Article 5

MAK should officially examine the export and storage enterprises for exporting rapeseed to China, ensure that they meet the China's entry inspection and quarantine requirements, such as adopting measures to prevent rodents, insects, birds and other pests infection, and implementing origin traceability management. Enterprises that meet the above requirements can be recommended by MAK to GACC. The information on the enterprises recommended by MAK should include the name, address, registration number, contact details and other information requested by GACC. The enterprises will be registered by GACC after audit.

The list of the authorized enterprises can be found on the GACC official website and will be updated regularly.

Article 6

MAK should supervise the export and storage enterprises undertake necessary sifting and cleaning measures, prior to the rapeseed storage or loading, to minimize soil, plant debris, weed seeds, other impurity carried by the rapeseed, and the rapeseed should be stored separately.

The rapeseed exported in packaging must be packaged in new, clean and hygienic materials, and each package should be clearly labeled in Chinese or English with the product name, place of origin, and name, address, and registration number of the export and storage enterprises, as well as marked in Chinese with the words "This product is exported to the People's Republic of China". The rapeseed exported in bulk should be transported in special vehicles, containers or other conveyances that designed for grain, and protect against spillage during transportation. Means of transport for loading rapeseed should be clean and hygienic. Thoroughly inspect before loading to prevent the mixing of pests. The wood packaging materials used on transportation means should comply with the relevant provisions of International Plant Quarantine Measures Standard No.15 (ISPM15).

Article 7

Prior to export to China, MAK should conduct inspection and quarantine on the rapeseed, and confirm through sampling detection that the absence of the pests listed in Annex. Among them, for the detection of *Leptosphaeria maculans*, should be carried out according to the method recognized by GACC, sampling should be based on 1 kilogram of sample per 100 tons, and less than 100 tons should be counted as 100 tons. MAK should regularly provide capability training to the official laboratories in relevant production areas of rapeseed, to ensure that they have the ability to detect *Leptosphaeria maculans* recognized by GACC.

For the consignment which meets requirements of the Protocol, MAK should issue a Phytosanitary Certificate in accordance with International Standards of Phytosanitary Measures NO.12 (ISPM12), and state in Additional Declaration that: "The consignment complies with the Protocol of Phytosanitary Requirements for the Export of Rapeseed from the Republic of Kazakhstan to the People's Republic of China, and is free from the pests of concern to China." and indicate the name, address, registration number of the export and storage enterprises, as well as the container (carriage) number.

If any live insect is found in the rapeseed, the effective quarantine treatment should be carried out before export. The treatment date, method, chemical and concentration, temperature and duration should be indicated in the Phytosanitary Certificate.

Article 8

Importers of the rapeseed should obtain the "Entry Animal and Plant Quarantine License" issued by China Customs before signing trade contracts.

The rapeseed should enter China from the ports that designated by GACC.

Article 9

Upon the rapeseed arrives at the ports of China, China Customs will implement inspection and quarantine. If any non-compliance with the requirements of this Protocol is found, the consignment should be dealt with in accordance with the following provisions:

I. If there is no valid Phytosanitary Certificate or from the unregistered enterprises, the consignment shall be returned or destroyed;

II. If GMO components that are not officially approved in China are detected, the consignment shall be returned or destroyed;

III. If *Leptosphaeria maculans* is identified, the qualifications of relevant export and storage enterprises for exporting to China should be suspended;

IV. If any live insects or other pests of concern to China are found, the consignment would be allowed entry through effective treatment. In case of no effective treatment, the consignment should be returned or destroyed;

V. If other violations that do not comply with China's laws and regulations on entry plant quarantine and food safety and national standards are found, the consignment should be treated according to relevant laws and regulations.

Based on the severity of the above issues, GACC can take measures such as suspending the export of rapeseed from relevant or all production areas in Kazakhstan to China, until MAK takes effective improvement measures recognized by GACC. GACC will notify MAK of phytosanitary issues that are found in the rapeseed and the measures taken. MAK should cooperate with China Customs in the subsequent disposal of the above issues.

Article 10

After the signing of the protocol, GACC will conduct experimental import of the rapeseed from Kazakhstan. GACC will further the risk analysis based on the actual presence of pest on rapeseed in Kazakhstan and the interception of pest at the entry ports in China, and negotiate with MAK to adjust the pests listed in Annex and corresponding phytosanitary measures. If necessary, GACC

may conduct a retrospective review of the implementation of this Protocol, including dispatch quarantine officials to Kazakhstan for on-site evaluation, and conduct spot checks on the export and storage enterprises. MAK shall bear the relevant expenses (including transportation, accommodation, etc.) and provide support and assistance. The Protocol shall be amended based on the outcome of this review and mutual agreement of the two Parties.

Article 11

Any divergence regarding to the interpretation or implementation of this Protocol shall be resolved through friendly consultations between both Parties.

Article 12

This Protocol shall enter into force on the date of its signing by both Parties and remain valid for a period of five years.

This Protocol could be amended by mutual consents by the Parties. If neither Party gives notice to terminate this Protocol at least six (6) months prior to the expiry date, this Protocol shall be extended automatically for an additional period of five years.

Done at Beijing on «17» October 2023 in duplicate in Kazakh, Chinese, Russian and English, all copies are equally authentic. In case of any divergence between the texts of this Protocol, the Parties refer to the text in English.

**For the Ministry of
Agriculture of the Republic
of Kazakhstan**

**For the General Administration
of Customs of the People's
Republic of China**

Pests of Quarantine concern to China

1. *Leptosphaeria maculans*
2. *Verticillium dahliae*
3. *Pseudomonas syringae* pv. *maculicola*
4. *Trogoderma* spp.(non-Chinese species)
5. *Aegilops cylindrica*
6. *Aegilops squarrosa*
7. *Amaranthus palmeri*
8. *Ambrosia* spp.
9. *Avena barbata*
10. *Avena ludoviciana*
11. *Avena sterilis*
12. *Bromus rigidus*
13. *Bunias orientalis*
14. *Caucalis latifolia*
15. *Cenchrus* spp.(non-Chinese species)
16. *Centaurea diffusa*
17. *Centaurea repens*
18. *Cuscuta* spp.
19. *Emex australis*
20. *Iva xanthifolia*
21. *Lactuca serriola*
22. *Lolium temulentum*
23. *Orobancha* spp.
24. *Senecio jacobaea*
25. *Sorghum alum*
26. *Sorghum halepense*
27. *Solanum rostratum*
28. *Xanthium* spp.(non-Chinese species)